1877. IX. évfolyam. 61. szám. Kedd, márczius 27.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilttér"-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

AKADÉMIAI KÖNYVTÁRA

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„DEBRECZEN"

politikai és közgazdászati lap apr.—jun. folyamára.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 10 frt	Negyed évre 2.50 kr.
Fél évre 5 „	Egyes szám 10 „

Bátorkodunk tisztelettel felkérni az olvasó közönséget, hogy lapunk rendes szétküldhetésének czéljából, előfizetéseiket idejében megtenni sziveskedjenek. Különösen pedig a hátrányok beküldését ajánljuk szives figyelembe.

A „Debreczen" kiadóhivatala.

Mit nélkülöz ma a társadalom?

Pénzt, munkát, igazságszolgáltatást, polgári erényt, hitelt, vagyonbiztonságot és elvégre bel- és külbékét. Ezek tehát azon 7 cardinalis vétkek, melyek miatt az ember a társadalomban és családi tüzhelyénél boldog és megelégedett nem lehet, ez azon társadalmi járvány, mely napról-napra fokonként óriásilag terjeszkedik, s a társadalom minden rétegeit oly annyira megfertőzi, miszerint abból előbb vagy utóbb egy általános társadalmi nemzeti senyv bizton kifejlődve sanyaruság, fájdalom, életuntság kinok és végvonaglás között az egész állam szervezetét felemészti; — ezen pusztitó kór ellen kell tehát mentül előbb állam-csillapitó, sőt szükség esetében drastikus gyógszereket is javallani, és olyan államférfiak mélyen beható és közbizodalomnak örvendő gyógytudományára és tapasztalására bizni a sinlődő beteg hazát, kik a kór diagnosisát képesek tökéletesen megállapitani és azt gyökeresen, habár lassan is, de bizton meggyógyitani, mindig szem előtt tartván ezen elvet: „Cessante caussa cessat omnis effectus" s a baj okát elháritani.

És ime kérdjük, mi lenne az első javallat? Nemde az állam rendes, igazságos, lelkiismeretes, önzetlen ildomos és böles gazdálkodása, egy szóval: „a takarékosság!" mert ezen jelszót „parsimonia magnum est vectigal", az államnak, kormánynak soha szem elől téveszteni nem szabadna; — ugyan mit használ az annyira felsajtolt egyenes adó által 19 millió forintot nyerni az államnak akkor, a midőn a nemzet-gazdaság, gyár, ipar és kereskedelem tönkrejutása folytán a fogyasztási adó-veszteség legalább is kétszer annyi!?

Jaj azon családnak, társadalomnak, államnak, országnak és birodalomnak, mely csak a jelent foltozva annak meggondatlanul él, hiszen az egyes épen ugy, mint a társadalom, s az állam sem a multban, sem a jelenben par excellence nem élhet, hanem kiválólag csakis a jövőnek, mert az időnek gondolattanilag véve állandó jelenje ninesen, hiszen azon pillanat mindig csak is a bizonyos multnak áthidalása a valószinü rejtelmes jövőre! A takarékosság által tehát elért főpanacea „a pénz", mely a vérhez hasonlitható, t. i. az államtest tápjához, a vérkeringés pedig a pénz szabad forgalmához, ha tehát az államszervezet akármely részeiben, zsigereiben vér- (pénz) pangás van, ott lobnak kell bekövetkeznie, sőt ha idő előtt kellő szerek, p. o. bank- és vámáreanumok (Universalmittel) által szét nem oszlattatik, fenébe és forrázó állami lázba általmegy, és felemészti s feldulja a test állományát. Tehát pénz, és ismét pénz a főszer, le kell tehát szállitani az államháztartási költségeket és czélszerűen fokozni nemzetgazdaság, — munka és ipar által a jövedelmet . . . De hogy?

Egy európai kongressus által oda törekedni mindenek előtt, hogy a l e f e g y v e r z é s legalább részletesen történjék meg, mert az európai 7—8 millióm katonából álló hadsereg budgetje évenként milliárdokra rug — és ezen részletes lefegyverzés által nem csak a már elviselhetlen adónak egy tetemes része vállainkról levétetnék. — vagy az államadósság törlesztésére felhasználtathatnék, de mi több a munkaerő az elhanyagolt nemzetgazdaságnak, iparnak s kereskedelemnek mint egyedüli létkutforrásainak ismét visszaadatnék, — a nemzetgazdászat fundus instructusa és magasabb culturája emelkednék s az adóképesség elvégre el nem apadna. A lefegyverzés kezdeményezését igazságosan s jogosan diplomatice először is az agressiv hatalmaktól kellene követelni . . . t. i. az Orosztól, Szerbtől s francziától mert osztrák Magyar- és Törökország — mely a german-panszlavismus által prédának kiszemeltetett — a kezdeményezéshez nem foghat . . . ámbár a p a s s i v e l l e n á l l á s h o z már szoktatva van . . . a ki pedig a hatalmak közül Európában ezen lefegyverzési mentőeszme a l a b o r j a, azt közösen, mint a humanismus és élhetés pokolbeli demonát méreg és epébe mártott tollal, szükség esetében pedig fegyverrel mielőbb le kell verni, mert százszorta tanácsosabb s javaltabb a c r i s i s e n keresztül esni, mintsem folytonos aggály s bizonytalanság között országoknak, államoknak, sőt ezen vén „E u r ó p á n a k" továbbra is tengeni!

Mert ha egy falka farkas egy ménest megtámad és egy csikót abból kiragad, általános rémülést okoz azon környéken és azonnal a hajtóvadászat inditványoztatik, mert a vagyon s élet veszélyeztetve van, egy szóval: mindenki össszeröffen, holott a kár alig 20 frt . . ha pedig egy medve fél millióm kölkeivei már Malakoff óta egész Európát feszültségben s indokoltalan tremában tartja sőt az összes emberiséget nyugtalanitja és némely nemzeteket kiirtással fenyeget, ez ellen nem szabad semmit sem tenni, hanem vele jó egyetértésben közösen kell a mézes talpát nyalogatni . . . Valóban csodálatos és borzasztó!!

Csak lobogtatná fennen Anglia, Osztrák-Magyar- és Törökhon az emberiség megmentésére zászlajait s támadnák meg az oroszt most, a midőn moraliter gyönge, és Európa minden müvelt népének közvéleménye fel van ellene ingerülve, a helyett, hogy az államok holmi nemzetközi azon rongyos tractátusokra hivatkoznak, melyeket nem a népek „érdeke" az önfentartási ösztön, hanem az ármány tákolt össze, s melyet szerbek, oroszok megszegtek és boldogitani fognák Európa 300 millióm lakóját, hiszen a természetjog s humanismus elveinél fogva az emberi lét és megélhetés szent és sérthetetlen főtörvénye parancsolja ezt.

Ismételve, a főbékeszer 1-ör a „lefegyverzés", adóleszállitás s a nemzetgazdaság s iparnak visszaadott munkaerő; a 2-ik mütői szer a háboru, melynek ugyan emberbaráti nézeteinknél fogva mindig ellenei leszünk; de mégis jobb s célszerűbb a fenésedett államoknak ilyen mütéten s gyökeres orvoslaton — mely a forradalmaknak egyszersmind ellenszere is — keresztül esni és csonkitva lenni inkább, mint marcangoló kinoktól örökké györtetni, — mert a bizonytalanság s örökös aggodalom az élet legborzasztóbb furiája.

Dr. K . . . . József.

— **A képviselőház** többsége a kölcsön törvényjavaslatot megszavazta, daczára az ellenzék árnyalatainak, argumentomokkal teljes beszédeinek. Az ellenzék kimondá, hogy ily bizonytalan, s tágkörü felhatalmazáshoz szavazatát nem adhatja. A szavazás eredménye a következő volt: igennel 166, nemmel 74 képviselő szavazott. Távol volt 203 képviselő.

— **A belygó muszka** Ignatieff tábornok 25-én Bécsbe érkezett, s Novikoff orosz nagykövettel, majd Andrássy Gyulával értekezett. Tegnap Aleko basa török nagykövetet, s Zukies szerb ügynököt fogadta.

— **Konstantinápolyban** a képviselők egy csoportja Mithad basa számüzetése miatt interpellálni szándékozik. Az itteni helyőrséget syriai csapatok váltják fel.

Temesváry Lajos és a debreczeni szinészet ügye.

— Levelek a „Debreczen" szerkesztőjéhez. —

I.

Denadió Bianka énekmüvésznő eltávoztán városunkból, hol szinpadunkon többszöri fellépte alkalmával nem csekély gyönyört szerzett közönségünknek, helyén valónak látom megragadni a tollat, hogy egyet—mást ez alkalommal városi szinügyi viszonyainkról is elmondjak; éppen akkor, midőn nevezett müvésznő eltávozott, és éppen akkor, midőn városunkban a szinidény, vége felé közeledik.

Szándékom volt ugyan e leveleimet már korábban közrebocsátani, de amaz eshetőség, mely szerint avval vádoltathatnám, hogy leveleim az énekmüvésznő játéka ellenébe felköltendő ellenhatásra számitanak; vagy pedig ha még elébb közöltetnek, azon váddal is találkozhattam volna, hogy a szinigazgatónak üzlete megkárositására vannak szánva: tartóztatott vissza, hogy városi szinügyünk körül tapasztalt szomoru viszonyokról e lapok hasábjain némelyeket már jóval előbb a nyilvánosság terén a közönség elé tárjak.

* * *

Közel két éve már, hogy Debreczen városa a nagy költséggel s nagy áldozatok árán emelt szinházát, ezekbe került felszereléseivel gazdagon berendezett s a szinirodalom niveauján álló könyvtárával egyetemben, Temesváry Lajos urnak mint magán vállalkozó szinigazgatónak kiadta, mert a szinügyeit nyolcz évig vezető város egy szép napon arra ébredt fel, hogy a czélszerütlen kezelés 8 év alatt majd nem 30000 frt. deficzitet eredményezett. Arról kellett tehát gondolkozni, hogy szinházunkat, mely a 8 évi intendaturai vezetés alatt városunkban oly müvészeket csoportositott össze, nevelt, hogy a társulatnak alig volt párja az országban — egy igazgatónak privát passiójára bizzák, a helyett, hogy a szini bizottmány, még csak megkisérelte volna is, hogy valjon takarékosabb gazdálkodás mellett még egy próba év mit eredményezhetett volna?

Ez tévedés, hiba volt az akkori bizottmánytól, mely ugy járt el mint ama vezér, ki az első csatát elvesztvén, seregét, a helyett, hogy egy második talán győzedelmes ütközetre vezetné, szégyenletes futásnak inditja, s átengedi a tért a nálánál sokkal gyengébb ellenfélnek.

A ki figyelemmel kisérte ama nyolcz év alatt szini ügyeinket, mint e sorok irója, lehetetlen, hogy igazat ne adjon állitásaimnak; ámde a mi megtörtént, azt meg nem történtté tenni már nem lehet, s igy miután évek bomálya fedi az intendaturai korszakot, nem czélom többé érinteni azt, hanem áttérek a két év ótai azon üzelmek, hogy ugy ne mondjam: visszaélések, leleplezésére, melyekre első sorban kötelességem a szinházunk s annak ügyei felett jelenleg örködő t. bizottság, de egyszersmind másodsorban a nagy közönség becses figyelmét felhivni.

Ama bizottságnak, mely a szinház bérbeadására felhatalmazva volt, mindenesetre az lebeghetett szeme előtt midőn több pályázók közzül a Temesváry Lajos feltételeit tartotta czélszerünek elfogadni, hogy ennél helyesebben nem cselekedhetik, mert hiszen Temesváry ur mint szinész is évekig müködött városunkban, azon kivül ide való, születésénél, családjánál, összeköttetésénél fogva ösmeri viszonyainkat, közönségünket, tudja ennek igényeit kivánalmait, s igy jobb választás az ő személyénél nem lehetett. Ezt hitte ama bizottság, és igy volt meggyőződve azon időben a közönségnek jó nagy része.

Hiszen még jól vissza emlékezem, e lapok hasábjain is több izben adatott kifejezés azon reménynek, hogy Temesváry átvévén szinházunkat, e kincsünket, melyre városunk mindenkor méltán hivatkozott büszkeséggel, igyekezni fog kielégiteni igényeinket, azon igényeket, melyeket ő legjobban ismert. Csatlakoztunk mindnyájan e reményhez, rózsás szinben festettük a jövőt már müködése kezdetén midőn jó akaró támogatói voltak a helyi lapok is, s mindenkit táplált a hit, hogy Temesváry az irányt, a szinészet szent czélját, az alföldnek legmagyarabb városában, nem fogja szem elől téveszteni.

És ki hitte volna! Alig mulik el egy, majd a második év, felébredtünk a rideg valóra! Csalatkoztunk egy férfiuban, kihez szép reményeket füztünk, kinek kezeibe tettük le szinházunk jó hirnevét, szinészetünket, nemzeti nyelvünk fejlesztését, melyekkel mint az alábbiakból is ki fog tünni, gyarló módon viszszaélt.

Egy szinigazgatónak mindenesetre főfeladatának kell lenni, hogy társulatát ugy szervezze, miszerint az azon város közönségének mely előtt müködését megkezdi — müveltségi állapotával, müigényeivel arányban álljon. S ha már egy szervezett társulat áll rendelkezésére az igazgatónak, elmulaszthatlan legfontosabb teendője: szinházi müsort, mely csak rendkivüli esetekben szenvedne változtatást, állapitani meg bizonyos meghatározott időtartamra; ezáltal tévén lehetővé azt, hogy a társulat tagjai ideje korán kapnák meg szerepeiket, azokat beható tanulmány tárgyává tehetnék, rendszeres beosztás szerint kellő próbát tartatnának, s ezáltal ellenne érve az, hogy a betanult s elegendő próbákon átment darabok a legélvezetesebb, a legszabatosabb előadást nyujtanák a közönségnek. Főfeladata az igazgatónak az ügyvezetésnél nagy sulyt fektetni erre, hogy társulatát e rendszerbez hozzá szoktatva, ebben szigoruan megtartsa, mert ellenesetben e rendből kizökkenvén, elkerülhetetlen a zavar, s a fizető közönség, mely büntetést nem érdemel, rövidet huz.

Állapodjunk meg itt, s vegyük részrehajlatlan birálat alá, valjon Temesváry szintársulatának müködése ideje alatt, találkoztunk e ily szinházi rendszerrel? E lapokban is több izben közöltetett ugyan szinházi müsor, de a figyelmes szemlélő meggyőződhetett, hogy szinpadunkon minden féle darabok adattak, csak azok nem, a mik a müsorban felvéve voltak. És ez két év óta igy folyik, ugy hogy, ez idő szerinti szinészeink már azon csudálkoznak, ha nem az előadás napján, hanem egy nappal az előadás előtt kapják szerepeiket. Ennek aztán természetes eredménye az, hogy a müködő szinész akarata daczára sem érti, nem érzi át azt a mit mond, s az előadás szaggatottá válik, sokszor érthetetlenné s nem ritka esetben botránnyá.

E sajnos körülmény lassan lassan sokakat elidegeniteni kezdett a szinészet pártolásától, főleg midőn általánossá vált a tapasztalat, hogy az igazgató Temesváry nyilt figyelmeztetések daczára is, állandóvá hagyta fajulni e rendetlen rendszert, melylyel egy részt magának sokat ártott, másrészt kiszámithatlan időre ártott a szinészet ügyének városunkban. A közöny napról napra nagyobbodott; maga a tanuló ifjuság, mely hajdan különösen a klaszszikus müvek előadására sereglett a szinházba, ma távol tartja magát ily előadásoktól, ha csak az igazgató Temesváry ur nagylelküségéből nehány szegény tanuló részére a szénior ur által szabad jegyet ki nem osztat.

Ime egy pont, mely elég indok lenne más városban, egy szinigazgatóval kötött szerződésnek felbontására.

(Folyt. köv.)

— **A MAGYAR FÖVÁROSBÓL.** Az orsz. nö ipar-egyletnek mult évi jövedelme 1599 frt volt. Elnökké Kühnel Ignáczné választatott meg. **Horn** Ede siremlékét már felállitották az izr. temetőben. Az impozáns emlékkő valóságos remekmü. Az akadémiai kör e hó 25-én tartá ülését. A tagsági dij 24 frtól 20 frtra szállittatott le. A magyar általános hitel-bank közgyülésén elhatároztatott, hogy minden egyes részvény után 5 frt osztalék fog adatni.

VIDÉK.

— A „Debreczen" levelezése. —

Győr, mart. hó.

T. szerkesztő ur!

Furcsa hirt olvastam a „Győri Közlöny" egyik közelebbi számában, melyben emlittetik, hogy mivel a győri országos vásárra sok rabló szándékozik jönni a rendőrség megfelelő számmal szaporittatott.

Kedélyes legényeknek kell a rabló uraknak lenni, lehet, hogy magnk tudositották a rendőrséget.

Sajnos dolog, de való, hogy a germanisatió városunkban roppant mérvben terjed. A mamák nagy része azon van, hogy leányaikat német ember vegye el. Na az ilyen anyák megérdemlenék a szigoru büntetést.

A napokban a nagyvásár is megtartatott, azonban az a kereskedő világra szomoru volt eredményében, mivel nem volt a ki vásároljon.

Itt is felemlitek egy szomoru dolgot. Ugyanis Bécs, honnan mi olyan sok mindenféle jót kapunk, hozzánk közel van s ha valaki 10 frton felül szándékozik vásárolni, hát szalad fel Bécsbe és gazdagitja az osztrák kereskedőt, felőle a magyar akár éhen halhat.

A hires győri gabona piacz most is megvan teljességében. Annyi gabona van itt, mely egy országot tartana el egy félévig.

Bár minden kereskedés ugy állana hazánkban, mint a győri gabnakereskedés, akkor mi volnánk legboldogabb nép a világon.

Kreitz János nádorvárosi talyigás mester, pénteken éjjel felakasztotta magát, de neje jókor vette észre, s levágta. — A bécsi kutyakedvelő társaság hallomás szerint Győrben egy fiók kutya-nevelési intézetet szándékszik felállitani.

r. l.

— **VIDÉKI HIREK. Haynald** kalocsai érsek a kalocsai főgymnázium részére saját költségén csillagdát állittat fel. **Sárospatakon** e hó 22-ikén mükedvellő előadás tartatott. A „Közügyek-"et Bercziktől, s „Nőm szolgája" franczia vigjátékot adták elő. **Bajmokon** egy paraszt ember a tanitót agyba-főbe verte, mert az garázda fiát megbüntetni merészelte. **Csongrádmegyéből** egy 30 tagból álló küldöttség megy a belügyérhez kérelmezni, hogy a megye székhelye Szentes legyen. **A kassai** mintaszövészeti mühelynek a ker. miniszterium 2600 frtnyi államsegélyt utalványozott.

UJDONSÁGOK.

* **T. előfizetőinket** bizalommal kérjük fel, miszerint az előfizetési pénzeket a következő évnegyedre e hó végéig be-

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA.

Falusi életképek

a régi jó világból.

Irta C s a l á n P é t e r.

(Folytatás)

Eh menjen maga a pokolba. — mindig csak avval a vén poros bibliával bosszant, az egész más, de azért csak nem ájuldoztam miatta, se forró betegségbe nem estem, azután meg lett volna csak itt Baklakon az én parochiámon, majd megmutattam volna én ki erősebb, no de nem ez a kérdés most, hanem hát határoznunk kell, a menés felett, — előre megmondván, és parancsolván önnek mint rabomnak, hogy velem jövend, hintaja, lovai itt maradnak, s ha Kakasfalván végzünk, ismét vissza jövend velem, természetesen kün mulatásunk ideje a fogság idejébe nem számittatik be.

Örömmel fogok nagysád parancsainak engedelmeskedni, csak figyelmeztetem arra, hogy majd egyszer nagysád ne mondja aztán hogy — „na hallja az ur most már nyitva a kapu, fel is az ut alá is."

Olyat maga sem hiszen édes Marczim, és még tréfának is elég sületlen, főképen egy Karakán Marczi szájából.

No de mit csináljunk hát, mondja nagysád. —

Hány óra most, — ha jól látom dél elmult, mig megebédelünk lesz kettő, — ma már elkéstünk, mindegy, elindulunk reggel jókor, ott leszünk délre, — és tudja mit? még utba ejtsük Csürökfalvát is, benézünk Kondorosiékhoz megnézem azt a Katit is hát a hogy sohajt a suplicáns diák után — oly mérges vagyok most elhigyje Marczikám, hogy nem szánnám ezeket a leányokat mind főbe átlegelni, hisz ha én most férfi volnék, e közt a sok libamáj puha szivü fruskák közt tennék olyan ribilliót, hogy fél Magyarország lánya az én ujjom körül forogna.

De ilyenek a férfiak, maga is ilyen kappan vérü ártatlanságok fi donc, miért nem öltöznek barát csuklyába. No de ezen már tulvagyunk, s ő nagysága föl s alá sétálva karjait egymásba füzve mondogatá, hát — hát, hát holnap reggel megyünk, menkő adta fruskája, mennyi alkalmatlanságot csinálnak az embernek.

Juczi ő nagyságán egy fekete selyem bársony pézsmával prémzett téli öltöny volt, mely nyakáig folgomboló volt nyakát finom brüsszeli csipekéből kis guverirozott fodrozat körité sugár magas alakjához simult a ruha, — lábain fehér atlasz magas sarku czipők voltak, s loknijai jobbról balról per 4—5 porczió virsli formán lebegtek.

Hátulról ő nagyságába bár ki bele szerelmesedhetett volna, mert testalkata sugár, magas, karcsu, s vállai szép egyenesek és szélesek — hanem bizony elől tekintve, olyan volt, hogy a mit a hátulsó rész okozott hevülést, azt az eleje ugy le hütötte, hogy szintugy vaczogott tőlle az ember foga.

Azonban ebédhez csöngetett a kukta, a midőn a mellék terem ajtaja föltárult, s azon az előbbi inas plén parád belépve jelenté ő nagyságának, — hogy a leves az asztalon van. —

No kedves Marczim ha ugy tetszik s karját nyujtva azt Marczi hóna alá fogá, s párossával léptek az ebédlőbe.

Csak ketten voltak, vigan csevegtek egymással, s egyszer csak Juczi nagysága azt kérdé hogy

ugyan ugyan, be régen akarom már kérdeni magától, mit tud arról a szegény Mari históriájáról bővebben, meddig volt ott az a suplicáns diák, mi baja volt, mint mivelt, mert ugy valami cseléd pletykát hallottam én, de nem is érdekelt oly nagyon, azután meg el is felejtettem az egészet. — hogy állott a világ sorja?

A minap arra jöttem keresztül, s ott töltöttem egy napot.

Mari kisasszonyon nem vettem semmi változást észre, jó szinben van, sőt még ily szépnek nem láttam soha, — komoly — komoly láttuk rajta, egyébiránt látszik az egész családon is valami sajátszerü lehangoltság, olyan valami erőltetett, — olyan bádgyadt jó kedv, egy szóval a Kondorosi ház ki van véve a sodrából.

A legérdekesebb a suplicáns házi favoritus ottani élményeiből az, midőn az égi hangokat hallotta minden éjszaka a mellék lakatlan szobába.

Hát az egész história csak abból áll, — hogy — hajdan Mari kisasszonyt tanittatták szülői Debreczenben, a nevelő intézetbe klavirozni, s hogy aztán el ne felejtse e müvészetet, melyhez egyébiránt egyáltalában semmi kedve sem volt; hozattak nem egy klavirt Pestről, a klavir tétlenül hevert, senki sem nyult hozzá, s kiquártélyozták azon lakatlan szobába, mely mellettibe Kalamáris Lajos feküdt betegsége alatt.

Mikor már reconvalescens állapotba volt s a kiállott nagy betegsége vége felé járt, szegény Lajos nem igen tudott éjjelenként aludni hanem, tünődött, töprenkedett, a felett mi lesz belőlle, azonban valahányszor e kétségbeesés gyötré, a szép derék Mari kisasszony biztató szelleme vonult el képzeletében előtte, s megszünt lelki tusája. Ily tünődések alkalmával egyszer csak hallja, hogy valami sajátszerü üveg hangok eredtek a másik szobából, hatalmas scalákat, staccató, piccicató, tremoló — meg az Ur tudja mi mindenféle zongora hur pengéseit.

E hangokra ágyában felült, szive hangosan dobogott, s az ijedtség verejtéke kezdett homlokán gyöngyözni.

(Folyt. köv.)

küldeni sziveskedjenek; valamint azon előfizetőinket, kik előfizetéseikkel a mult negyedévről mindezideig hátrányban vannak, felhivjuk a pénzeknek mielőbbi beküldésére.

* **Felhivás.** A helybeli gazdasági egyesület f. hó 25-én tartott közgyülésén a felföldről hozandó munkásokra az első jegyzést szép sikerrel megkezdette, s egyideüleg elhatározta, hogy a nyilvántartási könyv április 15-éig az egylet titkárjánál (Péterfia 831 sz.) a Debreczen s környéke gazdáinak előjegyzés végett rendelkezésére áll. Felhivom tehát mindazokat, kik részletes tájékozást nyerni, s maguknak munkásokat biztositani akarnak, hogy fentebbi határidőig látogatásukkal megtiszteltni szivesked jenek. Debreczen, 1877 márt. 26. Békessy László titkár.

* **Hirdetmény.** A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi febr. 21-ről 3486. sz. a kelt körrendeletében legkiterjedtebb módon való közhirré tétel végett arról értesitette a törvényhatóságot, hogy Egyptomba a lovak közt egy ragályos, de eddig még tüzetesen meg nem határozott betegség nagy mérvü pusztitásokat tesz és mindinkább terjed. Ezen járvány által csupán a lovak és öszvérek lettek megtámadva, a szamarak és a szarvasmarha ellenben eddig megkiméltettek. A betegség két különböző tünettel lép fel és pedig vagy mint ragályos láz, vagy mintegy neme a lépfenének (typhus carbuncoloides) e szerint legközelebb áll az antraxhoz, mindkét tünetében azonban a legnagyobb mértékben ragályos. Az utóbbi jelenséggel fellépett betegség tünetei abban állanak, hogy a különben teljesen egészségesnek látszó állatnál, mely épen — noha talán kevésbé mohón evett — hirtelen gyors haslélegzés áll be, eldül és többé felkelni nem bir. Az állaton nagymérvü bágyadság, gyors ütérverés és magas hőmérsék észlelhető, néha kólógés áll be. Az ürülés visszatartott, a vizelés csekély és gyakran vérrel kevert. Az elhullás rendesen 2, néha 6—24 óra eltelte után következik be és csak felette ritkán 2 nap mulva. Azonnal az elhullás után az állat szájából orrlyukaiból és végből nyilásból véres folyadék szivárog, a rothadás és gázkifejlődés pedig igen rohamosan áll be. A fenn emlitett első esetben a betegség tünetei következők: A ló szemei meredtek, fejét lehorkasztja nyelve megdagad annira, hogy az egész szájüreget kitölti, szájából kilóg és épen ugy mint az ajk megfeketedik. A beteg ló dagadt nyelve miatt nemcsak, hogy nem táplálkozhatik, de inni is alig bir, lázt kap kinyujtózva fekszik, orrlyukaiból vizelős állomány folyik, erős rángásokkal lélegzik, az ajkak és nyelv feketébbé lesz, ár átható büzt terjesztenek. A nyelven beható vizsgálatnál sárgás tályogdaganatok észlelhetők. Ezen esetben a betegség néhány napig, ritkább esetben egy hétig elhuzódott. Belső szerül különösen bor erős chinin adaggal, e mellett Salicylsav és Salicilsavas natron ajánltatni. Hiteles jelentések szerint Alsó-Egyptomban mult év végéig 35,000 darab ló esett áldozatul. Magának az alkirálynak istállóiban Kairóban 8 nap alatt 200 drb. legnemesebb faju ló hullott el. Minthogy a jelenlegi keleti zavarok következtében Egyptomból tetemes lovas segédesapat és tüzérség lett Törökországba és Szerbiába szállitva tartani lehet attól, hogy ezen járvány nevezett országokba is áthurczoltatott. Nehogy tehát az emlitett ragályos betegség kelet felől nevezetesen Szerbiából hazánkba is behurczoltassék, szükségeznek látta a földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister ur az ezen országokkal határos törvényhatóságokat még octóber 7-én az előadott aggasztó észleletek által indokolt elővigyázat szempontjából, azonban ez idő szerint valamennyi törvényhatóságot kellően figyelmeztetni és ezen ügyre nézve utasitással ellátni. Miről a város lakossága oly felhivással értesittetik, hogy — ha a lovak közt előforduló belbetegedési eseteknél a fennebb leirt körtünetek észleltetnének, az ilyen gyanus esetről mindenki jelentést tenni tartozik a város kapitányi hivatalnál, mely hivatal a további kellő utasitással ellátva van. Kiadta: Pap Ferencz, főjegyző.

* **Hahnelné** asszony, szintársulatunk egyik tagja, a jövő szinidényre Székesfehérvárra szerződött. Németh János pedig az aradi szintársulathoz, hol most vendégszerepelt.

* **Megjelent** s szerkesztőségünkhöz beküldetett az Aigner Lajos budapesti könyvkereskedő által kiadott „Magyar könyvesház“ czimü jeles könyvvállalat 36-ik füzete. A füzet Caballeró spanyol iró három elbeszélését tartalmazza, melyet Szulik József forditott át nyelvünkre. Ára 20 kr.

* **Az izraeliták** husvétünnepe holnap, szerdán estve kezdődik s tart nyolcz napig, április 4-éig.

* **Felhivás.** A felső magyarországi selyem termelő és selyemüzleti szövetkezett szervező bizottságának a városi hatósághoz intézett megkeresése folytán felszólittatnak mindazon egyletek, intézetek, társulatok és magánosak, melyek vagy a kik a selyem termelés meghonositását és igy a háziipar terjesztése által hazánk lakosságának anyagi jólétét elő mozditani czélbavett szövetkezett részvényesei akarnak lenni egy részvény aláirási ára 10 frt., első fele 5 frt. az aláiráskor fizetendő, hogy aláirásaikkal a főkapitányt hivatalon kitett aláirási iven a kitüzött fontos czél elősegéléséhez jövő hó 10-ig napjáig hozzá járulhatnak s ugyanott a szövetkezet felül alaposabban és bővebben értesülhetnek. Debreczen 1877. márt. 27. Debreczen város kaptányi hivatala.

* **Bignio Lajos** a bécsi udvari operaház első baritonistája ápr. 6-án a „Bika“ szálloda étermében Leitert közreműködése mellett, ki a Liszt tanitványa volt, hangversenyt rendez. Bignió neve sokkal ismeretesebb, hogy sem közönségünk előtt őt s művészetét hosszasaban kellene ajánlanunk.

* **A 87 diplomás ember.** Szákfi József bátyánk, József-napjára mint értesültünk, a helybeli ifjuság által egy diplomával tiszteltetett meg, mint szokás szerint minden évben. Ugy halljuk, hogy ez már a 87-ik diploma.

* **Balázs Kalmán** népzenészünk és zenetársulata ma este a Vilmos-féle vendéglőben zeneestélyt tart.

* **Bosznai** helybeli kereskedésébe ma délelőtt egy parasztasszony egy kendő vásárlása végett bement, s midőn a kendőket válogatná, hat darabot ellopott. A segédek azonban észrevették, s a tolvajt, férjével együtt, ki az alatt kin az utczán várakozott nejére, a kapitánysághoz felkisérették. Miután a tolvaj önmaga is bevallotta bünét, a kapitányi hivatal áttette az ügyet a kir. ügyészséghez.

* **„Luhi Margit forrás“** ezim alatt egy füzetke küldetett be szerkesztőségünkhöz, melyben nevezett forrás legujabban felfedezett égvényes vizeinek leirása foglaltatik. Ez égvényes vizek, orvosi tekintélyek nyilatkozata szerint, a seltersi, gieshübli s más hasonalkatu vizek helyett, jobb eredménnyel használtatnak.

* **Egy arabs** erőmüvészeti társaság időzik jelenleg városunkban, mely mint halljuk szinházunkban szándékozik fellépni. Reményljük, hogy a deszkasátor lovagjainak nem engedtetik meg a fellépés. Talán csak nem fogunk már annyira jutni, hogy ezen esepürágó komédiások fellépésökkel vérig bosszantsák a müvelt közönséget?

Felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

Hölgyeknek

ajánlható az általánosan elismertetett s hivatalosan megvizsgált ártalmatlan, valódi

RAVISSANTE

Ezen világhirü és felülmulhatatlan börszepitőszer pillanat alatt a legszebb, legtermeszetesb ifju arczszint idézi elő, a bőrt fehériti, frissiti és finomitja, a leg bebatasaitól védelmezi, eltávolit legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat orrvörösséget s a bőr minden tisztátalanságait s a rizsport, valamint minden kendőszerzert felöslegessé tesz.

Nagy eredeti párisi üvegtok frt 2.50
Kis " " " frt 1.50

Kapható valódi minőségben
Debreczenben **GÖLTL NÁNDOR,**
Miskolczon **Dr. CSATHY SZ. I.**
urak gyógyszertáraiban.
—ova—
Vidéki megrendeléseket pontosan teljesit
SCHWARZ HENRIK
központi szétküldési raktára
BUDAPEST,
Mária Valeria-uteza 9.

HIRDETESEK.

Közvetitési iroda megnyitása.

Alólirt tisztelettel jelenti a n. é. közönségnek, miszerint itt helyben a **posta-hivatal** udvarában, hatóságilag engedélyezett **birtokadás-vevés, cserélés, haszonbérbeadás közvetitő irodát nyitott,** hol minden ezen üzletbe vágó teendők gyors, pontos és lelkiösmeretes teljesitését — különösen a most folyamatban levő legelő földek adása, vevése és cserélése legczélszerübb eszközlését — felajánlja.

Midőn ezért a n. é. közönség becses pártfogását kikérni bátorkodom, egyszersmind a következő állandó rovatok ez iránybani használatát s az azok alatt közlött ügyek, tárgyak, figyelembe vételét kérem:

Kerestetik:

Egy 5—600 holdnyi tagositott birtok Debreczenhez 4—5 mértföldnyi távolságra.
A közel vidéken egy jómenetü füszer és vegyes üzlethez társ.
Az ujvárosi kisebb gazdálkodók óhajtanak utjokba eső bármily nagy területü földet kiilérelni.

Kináltatik:

Ingatlanságok örök aron eladásra.

Egy 884 hold terjedelmü birtok, gazdasági épületekkel, uri lakkal, belső gyümölcsös diszkerttel, igen kedvező feltételek mellett.
207 hold fekete föld, 10 hold belsőség, melyen urilak, gazdasági épületek s malmok, italmérési joggal, közel Debreczenhez eladó, vagy egy helybeli urilakkal cserélendő.
Tizenegy hold, tehenészethez is alkalmatos föld, két szoba, konyhából álló épülettel, góré magtárak és kut, körülültetve akáczczal.
A hatvan-utczában egy igen diszes uj ház a legpompásabb beosztással.
Füvészkert-utczában egy igen diszes ház.
Egy nagyeserei 9 régi boglyás kaszáló épületekkel ellátva.
Többrendbeli legelő és ondódi föld.
Nagyuj-utczán 4 szoba, konyha, pinczc, kamra és előszobát, továbbá az ugyanott levő kereszt-épületben 3 szoba, konyha és kamrát tartalmazó ház, 5 hold ondódi földjével, melyen 3000 frt 8-as kamatos teher fekszik, 8000 frtért.
Az ujkertben 2½ nyilas szőlő pajtával és szüretelő edénynyel.
A Széchényi-kertben egy 4 kapás szőlő.
Közel a városhoz egy 9600 □ öl területü birtok nyaraló uri lakkal, cselédház, istáló, tengeri goré stb, finom faju szőllőskert és lucernás.
Az elsőroltakon kivül többrendbeli ház, szőlő és különösen számtalan legelőföldek vannak eladás végett bejelentve.

Ingatlanságok haszonbér kiadására:

A tamási pusztán, Sámson mellett 360 holdnyi tagositott birtok.
Tizenháromvárosban 7 szoba, konyha, kamra, pinczc, istáló és fakamra.
Czegléd-utczán 2 udvari szoba, konyha, kamra és fatartó.
Nagyvárad-utczán 4 szoba, konyha, kamra és pinczc, továbbá egy uri lakás külön udvarral.
Főtéren 3 szoba, konyha, kamra és fatartó.
Széchényi-utczán 3 szoba, konyha, kamra és fatartó.
Több legelő földek, részint haszonbérbe, részint pedig felébe kiadó
Péterfián a honvédek tanyája mellett egy bolt és lakás.
Csapó-utcza elején, egy lakosztály az emeletben, 3 szoba, konyha és kamrából álló; ugyanott egy bolt és 2 szoba.
Timár-utczán 4 szoba, konyha, kamra, pinczc, koesiszin.
Varga-utczán 4 szoba, konyha, kamra.
Kisvárad és késes-utcza szegletén levő bolt és egész épület több szobákkal együtt kiadó, esetleg az egész épület eladó is.
Nagyuj-uteza elején egy jó tágas, világos száraz pinczc-raktár jutányos áron.

Eladó ingóságok:

Különféle használt zongora.
Többrendbeli bolt-állványok fiókos, ugyszinte mindenféle áruasztalok (Pulten.)
Egy zuhanyhoz való diszes bódé.
1500 többnemü nemesitett gyümölcsoltvány.
Különféle méretü faragott tölgyfa gerenda fele értéken.
Tölgy- és fenyő-kádak, valamint használt deszkák.
Egy jókarban levő tekeasztal, labdákkal és dákókkal 120 frtért.
Péterfián egy jól felszerelt füszer üzlet.
Egy 12 öles legjobb anyagból készült tengeri goré.
3 drb iparegyesületi takarék és hitelintézeti részvény.
15 drb gőzmalmi részvény darabja 130 frt. osztaléki joggal.
2 drb czukorgyári részvény darabja 160 frt. osztaléki joggal.
Egy favágó gép 800 frtért.
300 drb nemesfaju ákáczfa drbja 2½ kr.
Egy előltöltő czéllövő fegyver Schnelleres géppel.

Alkalmazást keresők:

Egy füszeres segéd legjobb bizonyitványokkal ellátva.
Több 1-ső rendő gépész.
Több gazdatiszt alkalmazást keres.
Több kereskedői tanonez. — Több irnok és hetes szolgák

Különfélék rovata:

Székeket náddal befonatni lehet Kádas-utczán 1855. sz. a.
Egy tapasztalt lakirozó ajánlja szolgálatát; szoba padlózatokat akár viaszszal, akár mázzal (lack) a legtartósabban beereszteni.

Jelen alkalommal tiszteletteljesen felkérem mindazon t. háztulajdonos uraikat, kiknek kiadó helyiségük van, hogy a mennyiben intézetemnél naponta nagy mértékben történnek ez iránt jelentkezések, kiadó lakásaikat nálam bejegyeztetni saját érdekökben sziveskedjenek s én az ily bejegyzett lakások előnyös kiadását tőlem kitelhető pontossággal teljesiteni fogom.

Az ezen rovatokban közlöttek iránt felvilágositást ad s egy ily közleményt 25 krajczár előleges lefizetése mellett, felvesz és közé tesz

29 5—12

Zichermann H.
közvetitési irodája,
DEBRECZEN, Széchenyi-utcza, posta épület.

Gummi-
és
valódi halhólyagok
tuczatonként 1—4 frtig.
Empécheur darabja 2 frtjával.
Legujabb czélszerü készüléket éjjeli magömlések megakadályozására titoktartás mellett s levél utján küld
John Zieger. Graz.
különleg gummiáruk raktára.
81. 12—20

Hirdetés.

Passatuti gyökeres szőlő 2—3 évesek,
Platanus 3—4 évesek,
Szomoru füzek,
Kanadai fák 4—5 évesek,
Jegenye fák 4—5 évesek,
Akáczfák crősek 4—5—6 évesek,
Nagyszemü veres ribizli,
Nagyszemü veres málna bármily mennyiséghe kaphatók
Gáll József
kereskedőnél.
121 1—3.

Levélbeli **megrendelések** pontos eszközlése.
Gyönyörü szép
női ruhakelmék
a legdusabb választékban
bámulatos olcsón
megszerezhetők
HAMBURGER ADOLF
divatáru-raktárából
Budapest
koronaherczeg-utcza 8.
Minták ingyen és bérmentve.
2746

30 kamattal gyári áron alóli
önkénytes végkiárulás!

Bátorkodom a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, miszerint a helybeli piaczon 2139. házszám alatti üzlethelyiségembe, raktáron lévő:

Női vászon és chiffon sima és himzett ingek, háló reklik (Corsettek), alsó szoknyák, nadrágok, vállfüdzők (Miederek) gallérok, kézelők, nyakkendők és zsebkendők:

Férfi chiffon, oxford és creton ingek, lábravalók, gallér és manchetták, nyakkendők és zsebkendők, továbbá: selyem és bársonyszallagok, glacé, selyem és czérna női, férfi és gyermek keztyük, napernyők, legyezők, csipkék, menyasszonyi koszoruk és fátyolok, himzet szelvény és betétek, női, férfi és gyermek harisnyák, chiffon, creton és oxford szövetek, legujabb diszek és nyakfodrok, esőernyők, paplanok, mousselin, sirding és organtinokat gyári áron alól kiárulom, egyszersmind ajánlom a t. kereskedő uraknak is a fentnevezett cikkeket, ugyszintén a bolti felszerelvényeket kedvező feltételek mellett.

Számos látogatást kérve, teljes tisztelettel

BURGER I.

101 4—4

Főpiacz. 2139. házszám alatt. Csanak József ur füszerkereskedésével szemben.

Igérvények

Hitel-sorsjegyekre csak 4½ ft és a bélyeg.
Bécsvárosi sorsjegyekre csak 2½ ft és a bélyeg.
A kettő együtt csak 6½ frt és a bélyeg.
Fönyeremény. 400,000 forint Fönyeremény.
Huzás már április 3-án!
A „MERCUR“ kiadóhivatalának váltóüzlete
Bécs, Wollzeile Nr. 13.
Legközelebb, márczius 1-én egy igérvény **minálunk 20,000** frrot nyert.

Az egyedüli üzlet Bécsben!
mely számot vetve az idők mostohaságával, kényszeritve látja magát áruit további 30 perczenttel lejjebb szállitani, a
H. BETTELHEIM & Co. CHINA-EZÜST GYÁRI-RAKTÁRA
Bécs. Kärntnerstrasse 14. im Durchhause.
KIVONAT A NAGY ARJEGYZÉKBÓL:

	előbb	most
6 kávés-kanál	3.50	1.50
6 evő-kanál	7.50	3.—
6 asztali kés	7.50	2.80
6 asztali villa	7.50	2.80
1 levesmerő kanál	5.—	2.60
1 tejmerő kanál	3.—	1.50
1 mocca csésze, kanalakkal	6.—	3.10
1 dohányszelencze	3.50	1.50
3 alakzatos üvegdugó	3.—	—.80
2 gyertyatartó	6.—	3.—
1 aranyozott czukor-szelenze	10.—	6.75
1 ecset és olajtartó	8.—	5.50

Különösen ajándékoknak alkalmas:

6 kés, 6 villa, 6 kanál, 6 kávéskanál — Mind e 24 darab, csinos tartályal együtt 24 frt helyett **csak 10 frt.**
6 dessert-kés, 6 „ villa, 6 „ kanál, 6 képalló — Mind e 24 darab csinos tartályal együtt 24 frt helyett **csak 10 frt.**

Ugyanilyen arányban minden lehető tárgy kapható china-ezüstből.
Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek utánvét mellett. — Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 97 3—6.

Legolcsóbb árak czipészek
számára.
PLESZ LIPÓTNÁL Budapesten,
királyutcza 41-ik szám
„a czipész inashoz.“

Eberlastin méter számra 1.30, 1.55, 1.70, 1.85, 2.—, 2.10, 2.20, 2.40, 2.50.
Bélésvászon méter számra, női czipőre: 22, 32, 34, 38, 45, 55 kr. Férfi czipőre fehér sárgás csikos 20, 24, 26, 30, 36, 40, 45.
Lack-orr (Lack-kapni) finom, tüzve, tuczet számra, gyermekeknek 85 kr, lánynak 1.10, 1.25, 1.30, nőknek 1.50, 1.70, 1.90, uraknak 2.60, 3 ft.
Czipő-rózsák és máslik tucat számra szalagból 30, 40 50, 60, 80, 1 ft. 1.40, 1.60, 3 ft, lackvászonból 16, 18, 20, 22, 26, 38, 45, 60, lackbőrből 40, 60, 80 kr, Bőr, Zergebőr, halbőr, lóbőr, Moldon, Spaltbőr, lackbőr

	5"	5 és fél"	6"	6 és fél"	7"
Rugany (cug)					
Pamutszövet	45,	49,	53,	57.	61.
Pamutszövet erős	55,	61,	67,	73,	79.
Gyapjuszövet	67,	75.	82.	90.	97.
Gyapjuszövet vastag	76,	84,	91.	99.	1.06.
Gyapjuszövet legvast.	80.	88.	95.		
Félselyem	1.—.	1.15.	1.30.		
Huzó (Strupfli) tucat száma 1.70. 1.95. 2.20. 2.50. 2.80. 3.40. 3. 80. 4.20.					

Fonal, ringli, selyem, géptü, gépselyem, csiriz, szerszámok, bársony stb.

Minden rendelés még ugyanazon napon utánvét mellett elküldetik.

18 5—10

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt.

Debreczen, 1877. Nyomatott Tiszai Dániel könyvnyomdájában.